

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Tornaszentjakab

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

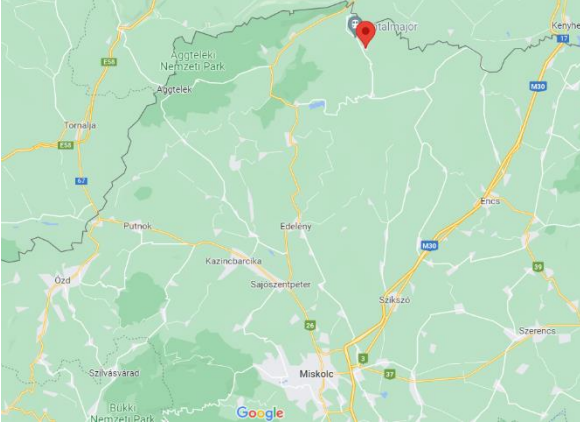

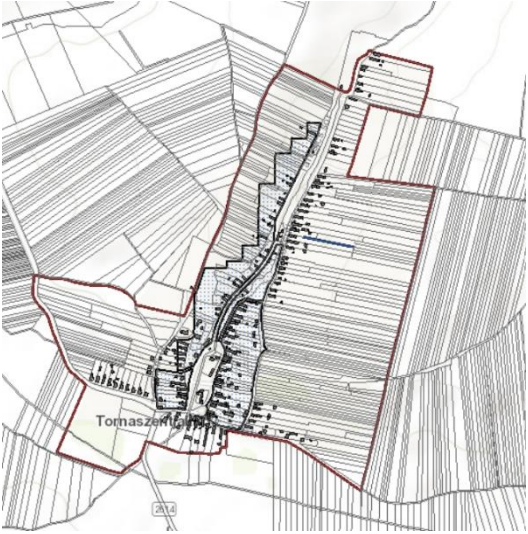
Tornaszentjakab

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Edelényi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. június

	<p>Terület: 28,22 km² Lakónéesség: 215 fő Jogállás: község Járás: Edelényi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Tornaszentjakab	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Edelényi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	215	180
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	98%	
15 év alattiak aránya (2021)	26%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	165%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	20%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	61%	
Lakásszám (2011)	125	
Üres lakások száma (2011)	43	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	52	
Lakások száma (2019)	124	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	82	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	64	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	125	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	57	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	0	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,7	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	141367 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	100%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	1400000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	6	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	1	

Az interjú a település polgármesterével, valamint a gyermekjóléti szolgálat szakemberével készült 2022.06.16.-án.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Tornaszentjakab, Református templom

A település pozíciója

1905-ig Szentjakab néven szerepelt a hivatalos iratokon és a fennmaradt levéltári forrásokban. A Tornai dombság kistáj szívében, a Bódva bal oldali mellékvizének, a Sas pataknak mentén és vízgyűjtő területén települt falu. A templom védőszentjének és hajdani vármegyéjének nevét viselő faluban ma is élnek a kézműves hagyományok, megtekinthető, hogyan készül házi szövőszéken a természetes alapanyagú szőnyeg. A település turisztikai adottságai kihasználatlanok. Mindössze egy vadászház 14 férőhellyel, és 2 falusi vendéglátóhely 20 férőhellyel áll a turizmus rendelkezésére.

Társadalmi szerkezet

A település lakosságának létszáma Lakosságszám 2021-es KSH adatok alapján 215. Lakosságszám változása 2021/2012 98 %-os kis mértékű csökkenést mutat. 15 év alattiak aránya (2021) 26%, 15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 165 %-os jelentős emelkedést mutat. 60 éves és idősebbek aránya (2021) 20%, 60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 vonatkozásában 60 %-os jelentős csökkenést mutat.

A településen a lakások száma 2019-es KSH adat alapján 124.

Közlekedés

Az országos főútvonal-hálózattól elzártan, a szlovák határ mentén, Hidvégardótól 9 km-re délkeleti irányban fekszik. Félreeső közlekedése miatt, gazdag táji szépsége ellenére kevésbé használhatja ki a turisztikai és üdülési lehetőségeit. A tömegközlekedés autóbusszal történik.

Volános autóbusz járatok

Tornaszentjakab-Edelény útvonalon naponta 6 volános járat megy, mindegyik átszállással.

Tornaszentjakab-Szendrő útvonalon naponta 5 volános járat megy, mindegyik átszállással.

Tornaszentjakab-Miskolc útvonalon naponta 6 járat megy, mindegyik átszállással.

Térségi munkalehetőségek

Tornaszentjakab településen a legjelentősebb foglalkoztató az önkormányzat. Fejlődés, jelentős változás nem tapasztalható. Az elhelyezkedők többségét nagyban befolyásolja az alulképzettség. A település közlekedés és potenciális munkalehetőségek szempontjából kedvezőtlen helyzetben van, csak közúton közelíthető meg és a járási és a megyeszékhelytől távol található. A munkahelyek és képzések száma minimális. A közelben nincsenek potenciális munkalehetőségek.

Egy vállalkozás a faluban, Avena 2000 Bt.

Az AVENA 2000 Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Bt. a Csereháti dombságon, Tornaszentjakab és térségében mezőgazdasággal - ökológiai szántóföldi-, gyep-, legelőgazdálkodással és állattartással - valamint erdőgazdálkodással foglalkozik.

Telephelyükön az **Antal-majorban**, működik a hajdani Solymossy kúriában a felújított Vendégház valamint a Lovasudvar.

Szolgáltatásaik: falusi turizmus szálláshely, vendégasztal, lovasturisztikai szolgáltatások, természetismereti és kultúrtörténeti programok, táborok, túrák szervezése a Csereháti domboságban, az Aggteleki Nemzeti Parkban és a Szlovák Karszt Nemzeti Parkban.

A vállalkozó több embert alkalmaz segéd munkásként a településről.

Jelenleg **13 fő dolgozik közfoglalkoztatásban** a településen.

Mezőgazdasági program keretén belül zöldségtermesztés folyik, de rossz a föld minősége így csak a pihentetett földre ültetett zöldségek sikerülnek jól.

Településtisztítási program van még 2022. július végéig.

A hivatal 3 embernek biztosít helyben munkát, 1 irodista, 1 gépész, és 1 falugondnok.

Erről a településről nem járnak messze dolgozni. A miskolci Robert Bosch-os busz csak Hídvégardóig jön, ez a településtől kb. 6 km-re fekvő szomszédos település, emiatt nem választják ezt az elhelyezkedési lehetőségeket, mert nem megoldott a következő településre való átjutás.

Ha bejönne a Bosch-os busz, az a polgármester szerint jó lenne, de kérdéses, hogy a több műszakos munkarendet megtudnák-e szokni az itt élők.

Tornaszentjakab településen a legjelentősebb foglalkoztató az önkormányzat. Fejlődés, jelentős változás nem tapasztalható. Az elhelyezkedők többségét nagyban befolyásolja az alulképzettség. A település közlekedés és potenciális munkalehetőségek szempontjából kedvezőtlen helyzetben van, csak közúton közelíthető meg és a járási és a megyeszékhelytől távol található. A munkahelyek és képzések száma minimális. A közelben nincsenek potenciális munkalehetőségek.

Elérhető szolgáltatások

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége a településen nem megoldott. A szomszédos Hídvégardó település biztosítja a házi orvosi és védőnői ellátást. Legközelebb Szendrő városban működik orvosi ügyelet, mely Tornaszentjakab községet is ellátja. A házi orvosi szolgálat és a védőnői szolgálat, gyógyszerári, fogorvosi, iskolai egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés Hídvégardó településen érhető el, melyhez a közlekedés a Falugondnoki Szolgálat gépjárművével megoldott. A településen nincs gyermekorvosi ellátásra lehetőség, a Házi orvosi Szolgálat látja el ezt a feladatot. Tüdőszűrésre az évenkénti szűrőbuszon, illetve Edelény városban van lehetőség, s ugyanitt van lehetőség szemvizsgálatra is.

A településen a közétkeztetés nem megoldott. Hídvégardó település látja el a közétkeztetést, illetve pár család a Miskolci Baptista Szeretetszolgálat konyhájáról is étkezik. Mindkét étkezés kiszállítás formájában történik.

Nem működik közoktatási intézmény a település területén.

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

Óvoda és az Általános Iskola Hídvégardó településen megoldott.

Van olyan gyermek, a jobb módú roma és magyar családok gyermekei közül, aki Bódvaszilásra, Szögligetre, illetve egy gyermek (SNI-s) Aggtelekre jár, mert ott kapja a számára megfelelő segítséget. A bejutás menetrendszerinti autóbusszal megoldott.

2 bolt van a településen.

A nagybevásárlásokat Edelényben intézik a családok.

Jogosítvány sok helyen van, a terhes kismamákat általában megoldják családon belül, hogy elvigyék az orvoshoz. Edelény innen 50 km-re van, ott van a legközelebbi nőgyógyászati szakrendelés. Egyébként a tömegközlekedéssel megoldanak mindent.

Önkormányzati fejlesztések

A települési önkormányzat nagy figyelmet fordított arra, hogy minden épületét az előírásoknak megfelelően akadálymentesítette.

A településnek nincsen önálló honlapja.

-Önkormányzat épületében ajtók, ablakok lettek cserélve, villanyvezetékek és lámpatestek cseréje megtörtént

-Kultúrház Topos pályázat hőszivattyús rendszer kialakítása

-Az utóbbi időben beadott pályázatok vagy nem nyertek vagy tartaléklistára kerültek.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...társégi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Közmű és út

A kommunális hulladékok gyűjtése és szállítása megoldott.

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019) 82, ami a teljes lakásállományhoz (124) 66%. Közcsatornába bekötött lakások száma 64. Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019) 125. Gázszolgáltatás nincsen kiépítve. Az önkormányzat épületében is fával fűtenek.

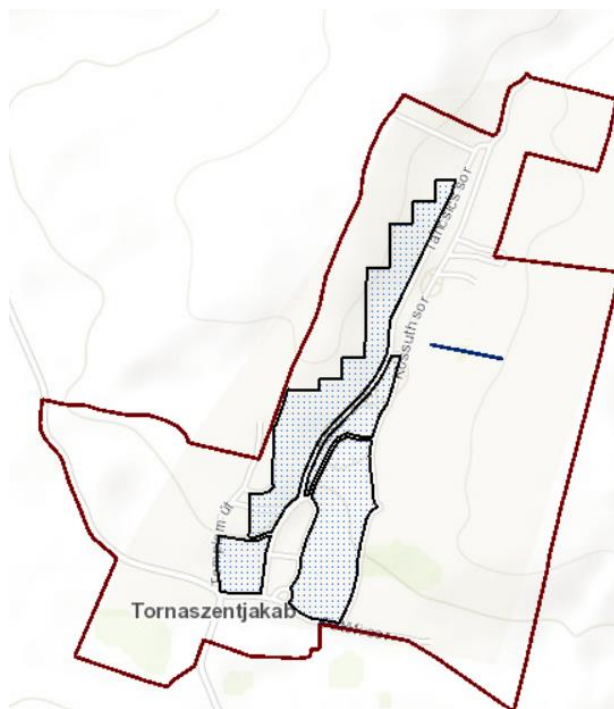
Szennyvíz 2006-tól van kiépítve a településen.

1995-től van ivóvíz ellátás a településen.

Szegregátumok

A 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Program nem jelez szegregátumot.

A 2011-es KSH adatok alapján szegregátum nincsen. Jelezve van azonban 52 lakás a szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt. Ez a teljes lakásállománynak (124) a fele. A Lechner Tudásközpont térképe alapján a falu teljes középső része szegregációval veszélyeztetett területnek minősül: Táncsics sor, Kossuth sor, Rákóczi utcán.

Helyi ingatlanpiac, lakásállomány

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 1 400 000 Ft. Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 6 volt.

Tornaszentjakab -	2015 -	2016 -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -
Lakásállomány (db)	125	125	125	125	125	125	125
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	50,4	51,2	51,2	51,2	51,2	49,6	
Közüzemmi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	65,6	65,6	64,8	64,8	65,6	65,6	
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0

Jelenleg nincs eladó ingatlan a településen, egy végrehajtás alatt álló ingatlant található az alábbi címen: 3769 Tornaszentjakab, Antalmajor utca 1.

Falusi csokra tudtak néhányan házat venni. Az utolsó ház, amit megvásároltak 1,5 millió forintba került.

Mostanában Szlovákiából érkező családok veszik meg a házakat. 4 szlovák család már életvitelszerűen él a településen és innen járnak el dolgozni. Tornanádaskán keresztül járnak át Szlovákiába dolgozni, kb. 50 km Kassa.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A településen nem volt EFOP telepprogram.

2001-ben épült 4 darab bérlakás, a 4 lakásból 1 krízislakásnak van fenntartva, a másik 3 ki van adva, 5400 ft-os bérleti díjat fizetnek érte a családok. Víz, áram és szennyvíz van ezekben a házakban, rendben tartják őket.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

3-4 családnak jelenthet segítséget újabb szociális bérlakás lehetőség.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Foglalkoztatás-jövedelem

A munkanélküliség okozza a legnagyobb problémát, ami a nőket még magasabb szinten sújtja. Munkahelyek teremtése jelentene megoldást, de a forráshiány miatt nehezen valósul meg egy nagy beruházás.

Szociális problémák

A településen a speciális ellátást igénylő gyermekek fejlesztése a Tornanádaskán működő Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül speciális oktatást biztosító gyermekintézményben történik. A Bódvaszilason működő Körzeti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el Tornaszentjakab települést.

Nem működik közoktatási intézmény a település területén.

A térségben elterjedt a férfiak alkoholizálása és ennek következménye, hogy feleségüket bántalmazzák. Több ilyen eset is előfordul, de általában nem jár feljelentéssel. A családok megpróbálják eltitkolni és a nők csak akkor mernek lépni, ha már nagyon súlyos a helyzet. A településen nem működik anyaotthon, legközelebb Szalonna községben található ilyen létesítmény.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

A **település „tisza falu”** ugyanis nem nagyon vannak problémák a környező településekhez képest.

1 alapellátásba vétel folyamatban, mert a szülők nem vitték időben orvoshoz a gyermeket, illetve nem váltották ki a gyermeknek felírt gyógyszert.

Az iskolai hiányzásokkal van a legtöbb gond a településen, 3 gyermeknél, de egyik sem éri el a 30 óra hiányzást. Van olyan gyermek a településen, aki azért nem megy el iskolába, mert a kisebb testvérré kell vigyáznia.

A településen a szülő gyermek között zajló kommunikáció fejlesztésre szorul.

Alacsony iskolai végzettség: általában a 8 osztály megléte a jellemző.

Van olyan gyermek a településen, aki azért nem megy el iskolába, mert a kisebb testvérré kell vigyáznia.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma:62
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	6
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	56

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A település négy (4) db szociális bérlakással rendelkezik.

A településen kő és vályogból épült parasztházak vannak, a főfal kőből építve, illetve van néhány kádár kocka típusú ház is.

Épületek állapota

életveszélyes házak	1 nem lakott
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	2

Lakások száma (2019)	124
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	82
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	64
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	125
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0
WC nélküli lakások száma (2011)	57

Az eladósodottság komoly probléma. Különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

A tulajdonviszonyok 1 helyen nem rendezettek. Többgenerációs együttélés nem jellemző.

1 szívességi lakáshasználó van, a tulajdonos hölgy elment a lányához lakni, és egy anyuka lakik a házban a 6 gyermekével.

Van egy 10 fős háztartás a településen, ott 8 gyermek van., de ennek ellenére nem jellemző a túlszűfolttság az itt élők lakhatási helyzetére.

Jelenleg nincs eladó ingatlan a településen, egy végrehajtás alatt álló ingatlant található az alábbi címen: 3769 Tornaszentjakab, Antalmajor utca 1.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok:	Lakások száma:120
életveszélyes házak	1 nem lakott
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	2
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	40
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	77

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Az Északi-középhegység északi peremén, a szlovák határ mentén helyezkedik el, a Gömör-Tornai karszt területén. Tornanádaskától 10, Miskolctól 80 kilométerre található.

A község közúton a 2614-es úton érhető el, amelyből itt (a település közigazgatási határvonalán) ágazik ki a zsáktelepülésnek számító Debrétére vezető 26 122-es út.

Autóbuszszal a Volánbusz által üzemeltetett 4136-os járáttal közelíthető meg.

A település nagyon messze helyezkedik el a nagyobb városoktól is.

Jogosítvány több helyen van, viszont a munkába utazás költségtérítését valószínűleg egyik cég sem vállalná.

A közösségi közlekedés csak átszállással biztosítja az eljutást a környező városokba, de a járatok száma elégtelen, illetve amik vannak is, minden esetben át kell szállni, ha csak Szendrő vagy Edelénybe is megy az ember. Ez valószínűleg visszatartó erőként hat a lakosokra, és eleve meg sem próbálnak az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

Az önkormányzat együttműködő, a település fejlődésének lehetőségét látja benne.

Az eladósodottság komoly probléma. Különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak.

A Lechner Tudásközpont adatbázisa alapján az alábbi szolgáltatók felé felhalmozódott adósságok terhelik az itt élőket: MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft., OTP BANK Nyrt. Opus TIGÁZ Gázhálózati Zrt.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás					1 lakatlan
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		2		2	2
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		4		4	40
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			56	56	77
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen		6	56	62	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	6	56		62 család 120 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál

érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Háztartásgazdálkodást,** pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási program

- **Magántulajdon fejlesztése:** akkor hatékony, ha a családok együttműködésén és a saját erőforrásaik bevonásán nyugszik: a család saját munkájával és megtakarításaival járul hozzá a felújítás megvalósításához, míg a program építőanyagot és a szakembereket adja.
- **Krízislakás kialakítása:** a település már rendelkezik 1db krízislakással

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.
- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy családok mobilizálása a településen kívüli másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztés programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérletfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	gyenge és költséges a célcsoportnak
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	nem jellemző, 1 vállalkozás működik, közfoglalkoztatás a fő foglalkoztató
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	áram, víz, szennyvíz van a településen, gáz nincs
megvásárlható ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	nincs
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola a szomszéd településen, falugondnoki szolgáltatás elérhető helyben
szegregátumok relatív mérete a településen	szórtan helyezkednek el a roma családok a településen

A bérlakásfejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs tudomás negatív megítélésről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Edelény, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala (alacsony, magas)	magas

**A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:
Bérlakásfejlesztések:**

A potenciális célcsoporti körből a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 3-4 család, ami egyben **1 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Valamint a polgármesterrel készített interjú során is az derült ki, hogy az önkormányzat látókörében maximum 4 olyan család van, aki számára segítséget jelenthet ez a program és a bérlakással járó költségeket is tudják vállalni.

A településen élők helyzetét nehezíti, hogy helyben nem valósul meg nagyobb beruházás, ami biztos megélhetést nyújtana az itt élők számára.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	1			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				1

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.